

QUICK SCAN NATUURWETGEVING

Bouwplan HOEKEINDSEWEG 147

Bergschenhoek

Moordrecht, 3 december 2019
in opdracht van
Van Hees T&L architectuur

Onderzoek in het kader van de natuurwetgeving
t.b.v. opschonen perceeldeel en
realisatie nieuwe bedrijfsbebouwing
Hoekeindseweg 147 te Bergschenhoek

foto voorpagina: overzicht werkterrein

Voor gewaarmerkte rapportage,
contact opnemen met GroenTeam

onderzoek en rapportage onder verantwoordelijkheid
van:

INHOUDSOPGAVE

pagina

1 INLEIDING	
1.1 Situering en ingreep	4
1.2 Natuurtoets als instrument.....	6
1.3 Onderzoeksplan	10
2 BRONNENONDERZOEK SOORTEN	
2.1 Vaatplanten	13
2.2 Zoogdieren	14
2.3 Broedvogels.....	15
2.4 Amfibieën en reptielen	15
2.5 Vissen.....	16
2.6 Ongewervelde soorten.....	16
2.7 Conclusies uit beschikbare gegevens	17
3 LOCATIEONDERZOEK	
3.1 Toetsing vigerende regelgeving gebiedsbescherming.....	18
3.2 Verkenning werkgebied en habitatbevindingen	19
4 SAMENVATTENDE CONCLUSIES	23
GERAADPLEEGDE LITERATUUR	24
GEBRUIKTE TERMEN EN AFKORTINGEN	26

1 INLEIDING

1.1 Situering en ingreep

Situering plangebied

De werklocatie betreft uitbreiding van bedrijfsbebouwing op het perceel Hoekeindseweg 147 in Bergschenhoek (zie figuren 1 en 2).

Figuur 1, situering werklocatie

Figuur 2, situatie werkgebied

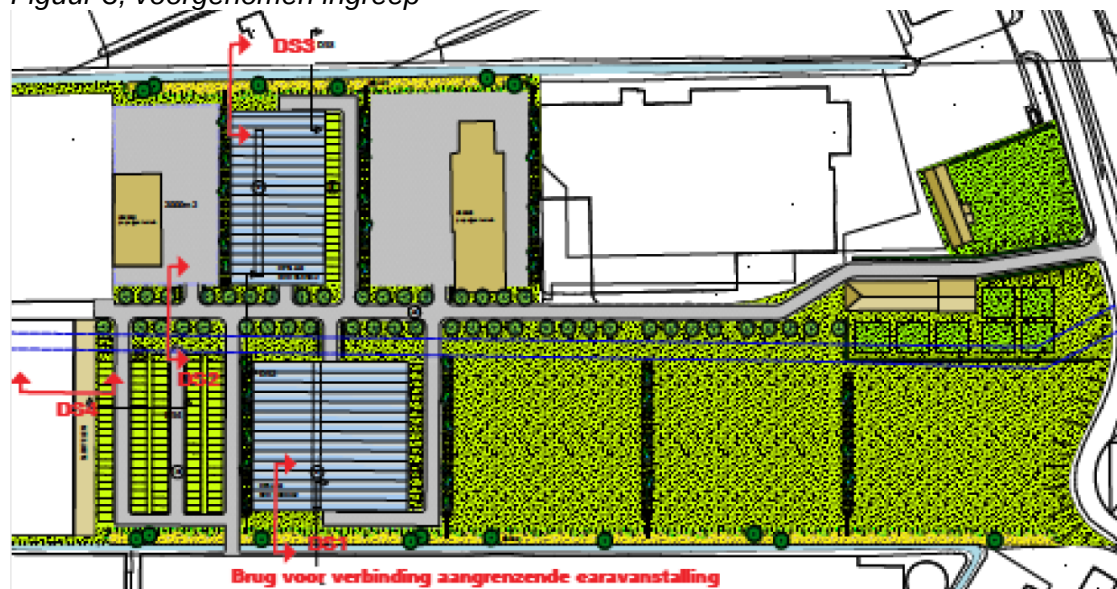

Voorgenomen ingreep

De ruimtelijke ingreep omvat (zie ook figuur 3):

- verwijderen/ opschonen van kleinschalige opstallen;
- realisatie nieuwbouw en terreininrichting;
- realisatie van de wateropgave, waarbij bestaande watergangen worden verbreed en nieuwe watergangen en wadi's worden gegraven;
- er wordt wellicht een enkele boom gekapt.

Figuur 3, voorgenomen ingreep

LEGENDA	
	Bebouwing bestaand
	Monumentale bebouwing
	Overige bestaande bebouwing
	Toekomstige bebouwing Caravanstalling en opslag
	Verbijzondering kopgebouw, verplichte gevelrichting
	Hoofdontsluiting, wegbreedte 5,5 m, rijbaan 4,5m
	Parkeren (norm 0,5 P/100m2 bvo)
	Kruidrijk grasland
	Wadi's, 2 meter breed, 1 meter diep
	Talud
	Natuurvriendelijke oevers
	Bestaand en nieuw wateroppervlak
	Bestaande en nieuwe hagen
	Tuin monumentale boerderij
	Duiker
	Bomenrijen
	Leidingstrook

Onderzoeksverplichting

De Wet Natuurbescherming (Wnb) en het provinciaal natuurbeleid verplichten een initiatiefnemer om bij ruimtelijke ingrepen de daardoor veroorzaakte effecten op (mogelijk) aanwezige zwaarder beschermde planten en dieren, nader te onderzoeken.

Dit onderzoek moet leiden tot beoordeling van de eventueel te verwachten natuurschade en bestaat uit de volgende onderdelen:

- * Er dient te worden aangetoond in hoeverre ontheffingsplichtige soorten Wnb verstooring of bedreiging van de ingreep ondervinden of daarvan kunnen worden uitgesloten.
- * Er dient te worden aangetoond in hoeverre wellicht gebiedsbescherming met betrekking tot Natura 2000 of met betrekking tot Natuurnetwerk Nederland (NNN) in het geding is.

- * Volgens het in de Wnb opgenomen en recent herziene *Besluit natuurbescherming*, dient tevens te worden aangegeven welke extra uitstoot van stikstof als gevolg van het project tot stand komt (volgens het PAS, Programma Aanpak Stikstof).

Op basis van het onderzoek gelden de volgende verplichtingen:

- * Bij eventuele aanwezigheid en kans op bedreiging of verstoring van *ontheffingsplichtige soorten* dient een ontheffing Wnb te worden aangevraagd (soortbescherming).
- * Indien de ingreep (een deel van) een habitat van een *'aangewezen soort'* uit een Natura 2000-gebied aantast, dient (tevens) een vergunning Natura 2000 te worden aangevraagd (gebiedsbescherming).
- * Indien bovendien door de ingreep en wellicht ook door nieuw grondgebruik, verandering optreedt in de stikstofemissie en –depositie, dient bij overschrijding van de daartoe regionaal vastgelegde grenswaarden een vergunning te worden aangevraagd; indien er géén overschrijding plaats vindt, is er alsnog een meldingsplicht.
- * Indien de aangegeven natuurwaarden van een gebied in het kader van de NNN worden aangetast, vergt dat aanvraag van een provinciale vergunning.

Beschermingskaders flora & fauna en wettelijk belangen

Met betrekking tot toetsing van mogelijke effecten op flora en fauna is in de Wnb onderscheid gemaakt in twee typen bescherming: 'gebiedsbescherming', hoofdstuk 2 Wnb, ('Natura 2000-gebieden') en 'soortbescherming' (hoofdstuk 3 Wnb, 'Soorten').

Met betrekking tot soorten zijn vervolgens drie beschermingsregiems onderscheiden: dat van de 'Vogelrichtlijn', van de 'Habitatrichtlijn' en van 'andere soorten' (zie ook 'wettelijke kaders' volgende bladzijde).

Bij eventuele aanvraag van ontheffing in het kader van soortbescherming is onder meer bepalend of er een wettelijk belang van toepassing is dat is opgenomen in het betreffende beschermingsregiem. Gezien de aard van het project betreft dat hier zoals aangegeven in de Bijlage van de Wnb (Ministerie van EZ 2016/ § 6.2.b) eventueel de volgende wettelijke belangen:

- * *'van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang'* (voor soorten van de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn)
- * *'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden'* (voor 'andere soorten').

In beginsel wordt onder het belang *'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'* géén ontheffing afgegeven voor soorten van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn, *behalve* indien de ecologische functionaliteit van de soort daarmee *geheel niet* wordt aangetast, bijvoorbeeld door het nemen van maatregelen (zie verder 'ontheffingsplicht' blz. 8).

1.2 Natuurtoets als instrument

Doel en strekking natuuronderzoek

Deze rapportage omvat een bureaustudie met een veldverkenning met habitatbeoordeling, samen met een nader veldonderzoek en, afhankelijk van de afspraken met de initiatiefnemer, tevens een Aeries-berekening in het kader van de PAS.

Hiermee wordt de ingreep getoetst aan de regelgeving met betrekking tot soort- en gebiedsbescherming.

Het onderzoek heeft tot doel inzicht te geven in de volgende vragen:

- Is er kans op noodzaak tot ontheffing van verbodsbepalingen van de Wnb?
- Is er naar verwachting een vergunning op grond van gebiedsbescherming nodig (Natura 2000 en/of het Natuurnetwerk Nederland/ NNN) ?
- Is er nader veldonderzoek nodig en voor welke soorten planten en/of dieren ?
- Welke zijn de mogelijke consequenties vanuit de Wnb en het NNN ?
- Is er vergunning voor toekenning van extra ontwikkelingsruimte in het kader van het Besluit natuurbescherming vereist ?

Deze rapportage vormt de aantoonbare bewijslast op naleving van die wetgeving. Hiermee wordt onderbouwd met welke beschermde soorten rekening moet worden gehouden, van welke soorten effecten kunnen worden *uitgesloten* omdat ze er niet worden verwacht en/of welke soorten er niet zijn aangetroffen dan wel omdat de planingreep geen natuurschade aan die soorten met zich meebrengt. Het uitsluiten van gebruik door (of schade aan) de betreffende soorten '*op voorhand*' vergt een gedegen, controleerbare onderbouwing.

Wettelijke kaders en beschermingsregiems

De regelgeving met betrekking tot natuur kent twee typen bescherming: '*soortbescherming*' (Wnb) en '*gebiedsbescherming*' (Wnb en het NNN).

Soortbescherming is gericht op individuele soorten flora en fauna, waartoe in de Wnb onderscheid is gemaakt in beschermingsregiems m.b.t. 'soorten van de Vogelrichtlijn' (Wnb § 3.1), 'soorten van de Habitatrichtlijn' (Wnb § 3.2) en 'andere soorten' (Wnb § 3.3).

Gebiedsbescherming is gericht op de specifieke habitat waartoe speciale begrensde gebieden zijn aangewezen, thans aangeduid met 'Natura 2000' dan wel gebieden die vallen onder regelgeving vanuit provinciaal natuurbeleid, waaronder het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Voorts is dit gericht op het reguleren van stikstof-emissie en -depositie als gevolg van ruimtelijke ingrepen.

De regels van soort- en gebiedsbescherming sluiten elkaar niet uit, doch vullen elkaar aan. Toetsing aan gebiedsbescherming (Natura 2000 en NNN) vindt uitsluitend plaats indien (soorten uit) beschermde gebieden in het geding zijn, terwijl toetsing aan de soortbescherming en aan de stikstofdepositie *altijd* vereist zijn, zowel binnen als buiten beschermde gebieden.

Soortbescherming

De natuurwetgeving is in eerste lijn gericht op soortbescherming, dat wil zeggen bescherming van afzonderlijke soorten planten en dieren '*in welke situatie dan ook*'.

Omdat deze wet *alle* soorten planten en dieren omvat, óók in Natura 2000-gebieden, wordt bij dit natuuronderzoek primair aangehaakt op de soortbescherming.

Deze biedt bescherming aan planten en dieren tegen zogeheten 'natuurschade'.

Binnen het beschermingskader wordt onderscheid gemaakt tussen:

- het type ingreep ('bestendig beheer' of 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting');
- planten en dieren uit verschillende beschermingsregiems (zie vorige bladzijde);
- een aantal 'wettelijke belangen' (zoals eerder aangeduid).

Beschermingsregimes en ontheffingsnoodzaak

De drie beschermingsregimes, 'Vogelrichtlijn', 'Habitatrichtlijn' en 'andere soorten', omvatten alle 'zwaardere beschermde soorten'.

- * De Vogelrichtlijn is van toepassing op alle inheemse vogels: bedreiging van vogels of verstoring van broedende vogels vergt in beginsel een ontheffing, waarbij het nest slechts tijdens het broedgebruik is beschermd, met uitzondering van een categorie 'jaarrond beschermde nesten' waarvan het nest, al of niet in gebruik, het gehele jaar rond beschermd is en bij bedreiging ontheffing vereist.
- * De Habitatrichtlijn is van toepassing op een in Bijlage IV opgenomen lijst met soorten zoogdieren, reptielen, amfibieën, dagvlinders, libellen, vissen, vaatplanten, kevers en 'overige ongewervelden' (weekdieren). Voor deze soorten is bij verstoring of bedreiging, te allen tijde een ontheffing vereist.
- * De categorie 'andere soorten' zoals opgenomen in de Bijlage van de Wnb omvat lijsten met soorten zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten waarvan door de afzonderlijke provincies wordt bepaald welke soorten in aanmerking komen voor een vrijstelling dan wel welke soorten bij verstoring of bedreiging eveneens aanvraag van ontheffing vergen.

Provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen

Met betrekking tot de lijsten 'andere soorten' is er in de Wnb met betrekking tot kleine zoogdieren en amfibieën in de provincie Zuid-Holland vooralsnog geen wijziging opgetreden ten opzichte van de oorspronkelijke landelijke vrijstellingen onder de Ffw. Een deel van de zoogdieren en amfibiesoorten blijft dan ook ontheffingsplichtig.

Voor in de Wnb opgenomen lijsten 'andere soorten' met betrekking tot een reeks vaatplanten en alle vissen, reptielen, dagvlinders, libellen en kevers geldt géén vrijstelling: deze soorten zijn dus, naast soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, eveneens alle ontheffingsplichtig.

Gedragscode

Er wordt voorts van uitgegaan dat, vergelijkbaar met de situatie onder de Ffw, ook daarna de regels met betrekking tot gedragscodes van toepassing blijven. Aandacht vergt daarbij dat de aanvankelijke nuancering tussen Tabel 2 en 3 in de Ffw ten behoeve van het onderscheid 'bestendig beheer' en 'ruimtelijke ontwikkeling' wat onder de Ffw een belangrijke basis voor de gedragscodes vormde, onder het regiem van de Wnb vervalt. Naar verwachting zullen in de komende periode de verschillende Gedragscodes nader worden afgestemd op de Wnb.

Ontheffingsplicht bij soortbescherming

Bij ontheffingsplichtige soorten is het voorts van belang in hoeverre de ecologische functionaliteit wordt aangetast:

- * Onder de condities dat er mitigerende maatregelen (kunnen) worden genomen waarmee kan worden gegarandeerd dat de ecologische functionaliteit *binnen* het werkgebied op geen énkél moment achteruitgaat, óók niet tijdelijk, is er géén ontheffing nodig (Ministerie van EZ 2016/ § 4.3).

Het achterwege blijven van effecten op de ecologische functionaliteit vergt afdoende onderbouwing, waarbij wordt aangegeven welke mitigerende maatregelen daarbij worden toegepast voor welke soorten.

- * Echter indien de bedoelde ecologische functionaliteit als gevolg van de ingreep níét met mitigatie kan worden gegarandeerd doch uitsluitend met compensatie, is voor de uitvoering daarvan eerst ontheffing vereist.

Voor soorten uit de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn dient bovendien te worden voldaan aan de specifiek in die richtlijnen opgenomen wettelijke belangen.

Bij een ontheffingsaanvraag wordt daartoe getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding: dit criterium is ook van toepassing voor ontheffingsplichtige 'andere soorten' uit de Wnb.

Gunstige staat van instandhouding als ontheffingsvoorwaarde

Een ontheffing kan uitsluitend worden verkregen wanneer de gunstige staat niet in het geding komt. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden staan in de Habitatrichtlijn genoemd:

- * uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat op lange termijn zal blijven, en . . .
- * het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd kleiner lijkt te zullen worden, en . . .
- * er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Wettelijke zorgplicht bij soortbescherming

Naast de specifieke regelgeving ten aanzien van juridisch zwaarder beschermde soorten bestaat de algemene zorgplicht bij eventuele verstoring of bedreiging van individuele planten of dieren. Dit omvat alle dieren, dus ook *alle onbeschermde* soorten (Wnb art. 3.10).

Indien door werkzaamheden individuele dieren of hun vaste verblijfplaatsen worden verstoord of bedreigd, wordt vereist dat de uitvoerder voldoende zorg in acht moet nemen om die verstoring of bedreiging te voorkomen.

Daartussen bestaat enige nuance:

- * Met betrekking tot juridisch zwaarder beschermde soorten dient absoluut te worden voorkómen dat individuen van betreffende soorten worden bedreigd (zie DR 2009).
- * Voor beschermde soorten die vallen onder de provinciale vrijstelling en onbeschermde soorten ligt dat iets minder strikt:
'De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd' (Ministerie van EZ 2016/ § 2.4).

Met betrekking tot de zorgplicht bestaat een ketenverantwoordelijkheid tussen initiatiefnemer en uitvoerder.

Gebiedsbescherming

Vergunning Natura 2000

De regelgeving met betrekking tot speciale beschermingszones in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn (resp. REG 1979 en REG 1992/1997), te weten met betrekking tot Natura 2000-gebieden, wordt in de Wnb gecontinueerd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming.

Werkzaamheden binnen een Natura 2000-gebied welke effecten kunnen hebben op 'aangewezen' soorten en de instandhouding van de natuurlijke habitats vergen aanvraag van een vergunning. Ook voor gebieden 'buiten' een Natura 2000-gebied die een aanwijsbare ecologische functie voor de 'aangewezen soorten & habitattypen' uit dat Natura 2000-gebied hebben, kan onder sommige condities een vergunning vereist zijn ('externe werking', Wnb art. 2.7 & 2.8).

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

De toenemende uitstoot van stikstof door verkeer, uitvoeringsmaterieel, huishoudens en bedrijfsvoering leidt tot toenemende depositie van stikstof met negatieve effecten op flora en fauna, met name in natuurgebieden. Dit vereist nader onderzoek (Besluit natuurbescherming, zie Wettelijk kader Bij12, 2017).

Deze wettelijke verplichting geldt in beginsel voor alle projecten in een regio. Bij het ontbreken daarvan zoals ook bij het ontbreken van onderzoek naar flora en fauna, kan een eventuele omgevingsvergunning worden geweigerd.

Bij de uitvoeringsfase van projecten gaat het dan vooral om uitstoot door voertuigen en mobiele werktuigen met een verbrandingsmotor, en voor de eindfase om uitstoot door toegenomen verkeer, huishoudens en/of bedrijfsvoering. Voor de toetsing zijn daartoe met betrekking tot de in de regio aanwezige Natura 2000-gebieden, drempel- en grenswaarden vastgesteld aan de te verwachten stikstofdepositie als gevolg van de realisatie van het betreffende project ('ontwikkelingsruimte'). De grenswaarde wisselt per regio. Voor toetsing dient gebruik worden gemaakt van de Aerius-calculator waarmee de depositie t.o.v. het ijkjaar 2015 kan worden vastgesteld. Overschrijding van de grenswaarde vergt aanvraag van een vergunning. Onder deze grenswaarde geldt desalniettemin een meldingsplicht.

Vergunning Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS)

Dit betreft eveneens bescherming van natuurwaarden binnen begrensde gebieden.

Hiervoor hebben Rijk en Provincie samen spelregels ontwikkeld welke zijn vervat in de provinciale regelgeving. Hierbij is een 'nee-tenzij' beleid van toepassing, terwijl afhankelijk van de provinciale regelgeving daarop eveneens een 'externe werking' van toepassing kan zijn (geldt niet voor de provincie Zuid-Holland).

Binnen het NNN moeten de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied als onderdeel van het natuurnetwerk in acht worden genomen. Aantasting daarvan in kwalitatieve of kwantitatieve zin vergt nadere toetsing aan het bevoegde gezag en kan mogelijk leiden tot een vereiste aanvraag van vergunning. Aantasting zal slechts voor vergunning in aanmerking komen indien daarvoor compensatie wordt geboden.

De actuele en potentiële waarden van het NNN zijn vastgesteld in de natuurdoelen voor dat gebied. De basis daarvoor ligt in de provinciale structuurvisie en de betreffende 'Provinciale Ruimtelijke Verordening'.

Daarnaast zijn in Zuid-Holland ook nog 'bijzondere weidevogelgebieden' aangewezen: hiervoor geldt eenzelfde regelgeving als voor de NNN.

1.3 Onderzoeksplan

Met het onderzoek wordt stapsgewijs ingezoomd op de situatie en vastgesteld welke juridisch zwaarder beschermde soorten of verstoring daarvan, kunnen worden uitgesloten dan wel nadere veldinventarisatie vergen.

Werkstap 1, analyse bestaande gegevens

Als eerste wordt de situatie getoetst aan indicaties van de NDFF, aan de verspreiding van soorten op basis van reeds bekende biogeografische informatie uit verspreidingsatlassen, aan overige literatuur en andere beschikbare onderzoeken. Die informatie is veelal niet compleet maar wel grotendeels indicierend.

Op basis hiervan en de algemene habitat van de locatie wordt vastgesteld welke juridisch zwaarder beschermde soorten mogelijk in dit gebied verwacht zouden kunnen worden, onafhankelijk van de aanwezige habitat, en welke juridisch zwaarder beschermde soorten op voorhand al kunnen worden uitgesloten.

Met betrekking tot 'uitsluitingen' in het kader van de regelgeving wordt in de rapportage aandacht geschonken aan *alle* mogelijke soortgroepen van (beschermde) organismen. Voor sommige soortgroepen is dat niet méér dan slechts het aangeven waarom daarvan *géén* beschermde soorten op de locatie worden verwacht, dan wel waarom sommige soorten *niet* worden bedreigd of verstoord.

Werkstap 2, toetsing aan gebiedsbescherming

Dit omvat regelgeving in het kader van de Wnb en van provinciaal gebiedenbeleid (Natura 2000 en NNN). Daarbij wordt beoordeeld of er wellicht ook andere natuurregeling in het geding kan zijn.

In beginsel wordt in dit kader tevens middels de Aeries-calculator, een enkelvoudige PAS-berekening gemaakt met betrekking tot de stikstofdepositie: uitvoering hiervan is afhankelijk van nadere opdracht-afspraken met de initiatiefnemer.

Als uit de resultaten van de enkelvoudige berekening blijkt dat er een meldings- of vergunningsplicht geldt, wordt vervolgens met een verschilberekening de benodigde depositieruimte voor grenswaarde (meldingsplicht) of ontwikkelingsruimte (vergunningsplicht) bepaald: deze berekeningen zijn verplicht voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning of ontheffing.

Werkstap 3, habitatbeoordeling

Naar aanleiding van het bovenstaande wordt een beoordeling gemaakt van de terreinkenmerken, de biotoop, de lokale habitat en van de ecologische betekenis van het effectieve werkgebied (zie § 3.2).

In de conclusie wordt op basis van de nader beschreven habitat, vastgesteld welke zwaarder beschermde soorten (Wnb) en eventuele 'aangewezen soorten' (Wnb/ Natura 2000) voor de gegeven situatie zonder nadere veldinventarisatie kunnen worden uitgesloten, wat tevens geldt voor het al of niet van toepassing zijn van de 'externe werking' met betrekking tot 'aangewezen soorten' (Natura 2000 - Wnb § 3.2).

Tot zover betreft dit onderzoek een 'Quick Scan': bureaustudie met veldverkenning.

Werkstap 4, veldinventarisaties

Voor de zwaarder beschermde soorten flora en/of fauna (Wnb) welke níét op basis van verspreiding en/of habitat van bedreiging kunnen worden uitgesloten, moet (eventueel) alsnog een nader soortgericht veldonderzoek worden uitgevoerd.

Werkstap 5, eindconclusie en advies

De rapportage wordt afgerond met een puntsgewijze samenvatting van conclusies en consequenties, met een eventuele toetsing van consequenties, de haalbaarheid van het plan, het advies welke soorten nadere veldinventarisatie vergen dan wel in hoeverre natuurschade op voorhand met mitigatie kan worden voorkomen.

Leeswijzer

In de rapportage wordt de volgorde van de hierboven aangegeven onderzoeks- en onderbouwingsstappen aangehouden. Waar het voor de betreffende onderbouwing nodig is om informatieve kaders te schetsen, is dat in dit hoofdstuk beknopt aangegeven (zie blz.5 t/m 11). Daarmee ontstaat de volgende opzet van de rapportage:

- * In hoofdstuk 1 zijn de uitgangssituatie, het voornemen, de hoofdlijnen van de regelgeving, de aanpak van het onderzoek en de opzet van de rapportage aangegeven.

- * In Hoofdstuk 2 wordt op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en recente gegevens uit de databank van de NDFF, de literatuurstudie met daaruit voortkomende conclusies uitgevoerd.
- * In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op vigerende gebiedsregelgeving (Wnb/ Natura 2000, PAS en NNN) en worden de bevindingen van de ecologische verkenning met beoordeling van de betreffende habitat beschreven, zo nodig aangevuld met de verslaglegging van een nader veldonderzoek.
- * In hoofdstuk 4 worden de voor de uitvoering relevante conclusies kort samengevat en wordt advies gegeven met betrekking tot mitigerende maatregelen. Voorts wordt advies gegeven met betrekking tot de gewenste nadere handelwijze.

De rapportage wordt beëindigd met lijsten van geraadpleegde literatuur en van gebruikte termen en afkortingen.

2 BRONNENONDERZOEK SOORTEN

Onderzoekscontext

Het onderzoek dat in dit hoofdstuk per soortgroep wordt weergegeven omvat de toetsing van de locatie aan bronnen met reeds bestaande inventarisatie- en verspreidingsgegevens, met name NDFF, de 'Nederlandse Databank Flora & Fauna'. Het is gericht op eventueel terreingebruik door juridisch zwaarder beschermde soorten (zie 'soortbescherming' blz.7-9) en indien voor het project relevant, op 'aangewezen soorten' (zie gebiedsbescherming blz.9-10).

De gegevens waarop deze toetsing is gebaseerd, omvatten veelal een aanzienlijk groter gebied dan de onderzoekslocatie: naar aanleiding hiervan wordt in hoofdstuk 3 ingezoomd op de nader begrensde werklocatie. De gegevens uit de NDFF bieden een goede indicatie doch zijn niet geheel toegespitst op de werklocatie en vergen *tenminste* nog een aanvulling door een habitatbeoordeling op de locatie.

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatbeoordeling wordt vervolgens bepaald welke (zwaarder) beschermde soorten in het werkgebied wellicht kunnen worden verwacht en welke soorten in het kader van de Wnb aanvullende veldinventarisatie vergen om vast te stellen of ze alsnog van aanwezigheid kunnen worden uitgesloten, dan wel zullen moeten leiden tot aanvraag van ontheffing.

De eventuele *noodzaak* tot nadere inventarisatie wordt afgeleid uit de samenhang tussen beschikbare gegevens (dit hoofdstuk 2), de habitatbeoordeling van het te onderzoeken gebied (zie hoofdstuk 3) en de 'soort' ingreep (§ 1.1).

Algemeen karakter werkgebied

Het werkgebied ligt centraal in een groot gebied voor glastuinbouw met tussengelegen bedrijfsterreinen (zie figuur 1). Ruim de helft van het werkgebied bestaat al uit bedrijfsterrein, terwijl de andere helft bestaat uit een klein graslandperceel ingeklemd door bedrijfsterrein. Het is gelegen in een oorspronkelijk slagenlandschap met tussenliggende, smalle sloten. Houtopstanden zijn slechts aanwezig in tuinen rond woonpercelen.

2.1 Vaatplanten

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het plangebied géén ontheffingsplichtige planten zijn geregistreerd (zie ook Floron 2011).

Conclusie

Ontheffingsplichtige planten kunnen in het werkgebied op voorhand worden uitgesloten.

2.2 Zoogdieren

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van de planlocatie 16 soorten zijn geregistreerd, waaronder 5 vleermuissoorten.

Grondgebonden zoogdieren

Van deze groep zijn er géén ontheffingsplichtige soorten geregistreerd (zie ook Broekhuizen 2016).

De registratie omvat uitsluitend beschermde 'andere soorten' waarvoor een provinciale vrijstelling van toepassing is. Dat betreft de muizensoorten Bosmuis, Dwergmuis, Huis-spitsmuis en Veldmuis, de martersoorten Bunzing, Hermelijn en Wezel en voorts Egel, Haas, Konijn en Vos. Indien vaste verblijfplaatsen van deze vrijgestelde soorten worden verstoord of bedreigd vergt dat toepassing van de wettelijke zorgplicht (zie blz.9).

Vleermuizen

Er zijn in deze omgeving 5 soorten vleermuizen geregistreerd: Rosse vleermuis, Laatvlieger, Watervleermuis en Gewone- en Ruige dwergvleermuis.

Vleermuisgebruik kan bestaan uit vaste verblijfplaatsen in bomen, gebouwen of andere gebouwde constructies (kraam-, zomer-, paar- of winterverblijven).

Door sommige soorten worden tevens lineaire structuren (zoals houtsingels, boomrijen, bosranden, watergangen, dijken of combinaties daarvan) gebruikt als geleiding/ sonar-oriëntatie voor vaste vliegroutes (met name ook door dwergvleermuizen en Laatvlieger, zie Limpens 1997).

Van belang daarbij is dat de meeste vleermuissoorten steeds een 'netwerk' van vaste verblijfplaatsen gebruiken waartussen wordt gewisseld, waarbij het gehele netwerk strikt beschermd is (zie bijvoorbeeld ook Kennisdocumenten, BIJ12 2017).

De soorten beschikken ieder over eigen soorten verblijven (zie ook Limpens 1997):

- * Rosse vleermuis zoekt zijn verblijfplaats uitsluitend in (oudere) bomen;
- * Watervleermuis voorál in (oudere) bomen;
- * Laatvlieger uitsluitend in bebouwing;
- * dwergvleermuizen kunnen zowel in gebouwen als in bomen worden aangetroffen.

Deze soorten kunnen alle gebruik maken van zeer smalle spleten.

Alle vleermuissoorten zijn vermeld in de Habitatrichtlijn Bijlage IV (zie § 3.1 Wnb) en zijn daarmee op voorhand ontheffingsplichtig.

Conclusie zoogdieren

* Grondgebonden soorten:

Ontheffingsplichtige soorten kunnen worden uitgesloten op basis van verspreiding. Wel is bij uitvoering aandacht vereist voor mogelijk aanwezige 'andere soorten' waarop een provinciale vrijstelling en daarmee ook de wettelijke zorgplicht van toepassing is (zie blz. 9).

* Vleermuizen:

Deze vereisen nadere controle op gebruiksmogelijkheden en de mogelijke verstoring of bedreiging daarvan, zoals te slopen opstellen. Ze behoeven zo nodig nader veldonderzoek naar mogelijk te verstoren verblijfplaatsen in bomen en/ of vaste vliegroutes boven de watergang. Indien aangetroffen vergt dat een aanvraag van ontheffing.

2.3 Broedvogels

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 kilometer van het plangebied diverse vogels met een jaarrond beschermd nest zijn geregistreerd.

Jaarrond beschermde nesten

De bij het NDFF geregistreerde soorten met een jaarrond beschermd nest betreffen onder meer ook soorten die hoog in bomen nestelen, te weten Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek en Sperwer. Deze soorten gebruiken ook nesten van bijvoorbeeld Zwarte kraai, of zelfs van Ekster, maar ook van elkaar.

Daarnaast zijn ook Steenuil, Huismus, Gierzwaluw en Slechtvalk geregistreerd, waarvan Steenuil ook gebruik maakt van boomholten waaronder knotwilgen. Huismus en Gierzwaluw gebruiken voornamelijk pannendaken terwijl Slechtvalk uitsluitend hogere gebouwen als nestelplaats gebruikt.

Mogelijk zijn ook vogelsoorten uit categorie 5 aan de orde, zoals bijvoorbeeld spechten, Bosuil e.d. (in bomen): deze vergen eventueel nadere beschouwing in verband met mogelijke ontheffingsplicht, afhankelijk van de situatie.

Overige broedvogels

Veelal zijn er in elk soort terrein ook andere broedende vogels te verwachten, waaronder nesten in struwelen, in bomen en langs oevers (zie ook Sovon 2018).

Broedende vogels mogen onder géén enkele conditie worden verstoord (zie DR 2009). Onder die voorwaarde is echter voor de meeste broedvogelsoorten géén aanvullende veldinventarisatie vereist: dit is uitsluitend nodig op het moment dat werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Conclusie broedvogels

- * Jaarrond beschermde nesten: het werkterrein vergt nadere controle op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten in bomen of op/ aan gebouwen en behoeft zo nodig nadere inventarisatie van het gebruik en aanvraag van ontheffing.
- * Broedende vogels: met betrekking tot (overige) broedende vogels dienen werkzaamheden die verstoring kunnen zijn, in beginsel *buiten* het broedseizoen plaats te vinden.

2.4 Amfibieën en reptielen

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied 4 beschermde soorten zijn geregistreerd (zie ook Creemers 2009; NDFF 2015).

Amfibieën

De registratie omvat uitsluitend 4 'andere soorten' op 3 waarvan een provinciale vrijstelling van toepassing is, en een ontheffingsplichtige soort, Alpenwatersalamander.

Alpenwatersalamander geldt als weinig kritisch. De soort komt voor op zand-, leem- en lössbodems. Zee- en rivierklei worden gemedend. Het westen van het land vormt géén natuurlijke habitat, doch de soort duikt vaak op in stedelijk gebied (uitgezet).

De soort vereist habitatcondities met open water in de directe omgeving van bos en heeft een maximale actieradius van zo'n 400 meter, doch voor verspreiding is wel een iets kortere afstand vereist. Evenals de meeste amfibieën heeft ook deze soort vanwege de voortplanting een voorkeur voor (roof-)visvrij water.

Op de overige geregistreerde 'andere soorten' is een provinciale vrijstelling van toepassing (Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander). Ook deze vergen voor hun leefomgeving onder meer de beschikbaarheid van geschikt open water en een zonnige situatie. Ze gebruiken alle drie ook een deel van het jaar een landhabitat waarbij ze onder meer schuilplaatsen zoeken in takkenhopen of bestaande holletjes van andere dieren. Indien (vaste verblijfplaatsen van) deze vrijgestelde soorten worden bedreigd vergt dat toepassing van de wettelijke zorgplicht (zie blz.9).

Reptielen

Binnen een straal van 1 km van het werkgebied zijn géén reptielen geregistreerd.

Conclusie amfibieën en reptielen

- * De werklocatie vergt controle op geschikte habitatcondities voor Alpenwatersalamander. Zo nodig vergt dat nader veldonderzoek en indien aangetroffen ook aanvraag van ontheffing.
- * Reptielen kunnen op basis van verspreiding reeds worden uitgesloten.

2.5 Vissen

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied géén ontheffingsplichtige vissen zijn geregistreerd (zie ook NDFF 2015).

Conclusie vissen

Ontheffingsplichtige vissen kunnen op basis van verspreiding op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelde soorten

Bij ongewervelde soorten moet men denken aan vlinders, libellen, sprinkhanen en andere ongewervelde soorten zoals mieren, kevers, weekdieren e.d. Onder deze groepen vallen eveneens beschermde soorten terwijl voor sommige soorten ook een ontheffingsplicht geldt. Juridisch zwaar beschermd zijn soorten uit de groepen libellen, dagvlinders en 'overige ongewervelde soorten' (waaronder ook waterorganismen).

Beschikbare gegevens

Uit de databank (NDFF 2019, Quickscanhulp) blijkt dat binnen een straal van 1 km van het werkgebied géén beschermde soorten zijn geregistreerd (zie ook Bos 2006, Dijkstra 2002, Boesveld 2011 en Gmelig Meyling 2008).

Conclusie ongewervelden

Beschermde ongewervelde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreiding.

2.7 Conclusies uit beschikbare gegevens

Volgens de databank van NDFF en verspreidingsgegevens blijkt dat in het werkgebied naast vrijgestelde 'andere soorten', meerdere ontheffingsplichtige soorten verwacht kunnen worden waarvan reeds enkele op basis van het algemeen karakter van het werkgebied (blz.12), op voorhand kunnen worden uitgesloten.

De volgende soorten vergen alsnog nadere controle van de habitat om te beoordelen of er een geschikte habitat voor is, in welk geval nader onderzoek (en mogelijk aanvraag van ontheffing) nodig is:

- controle op habitatcondities voor Alpenwatersalamander;
- vleermuisgebruik in te verwijderen opstallen;
- aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

Voorts zijn er mogelijk broedgevallen te verwachten van zang- en/of watervogels, welke tijdens het broeden moeten worden ontzien.

Ook zijn er vrijgestelde kleine zoogdieren en amfibieën te verwachten, welke bij de uitvoering aandacht en toepassing van de wettelijke zorgplicht vergen (zie blz.9).

Andere ontheffingsplichtige soorten kunnen op basis van verspreiding en/of habitat, op voorhand worden uitgesloten.

3 LOCATIEONDERZOEK

3.1 Toetsing vigerende regelgeving gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming vormt onderdeel van zowel de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden/ Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Besluit natuurbescherming) als van de provinciale regelgeving (Natuurnetwerk Nederland).

Natura 2000-gebieden:

De werklocatie ligt op ruim 10 km afstand van Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein' (Reeuwijkse Plassen). In dit gebied zijn géén soorten aangewezen die van het onderhavige plangebied gebruik kunnen maken (zie PDN/2010-104).

Besluit natuurbescherming:

Als onderdeel van de Wnb dient invulling te worden gegeven aan de factor 'stikstof'. Dit vergt een berekening van de uitstoot voor zowel de uitvoeringsfase als voor de gebruiksfase, en op basis daarvan van de depositie in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Voor een berekening van de uitvoeringsfase zijn de gegevens echter nog niet beschikbaar omdat nog geen uitvoeringsbestek beschikbaar is, terwijl thans ook de maatgevende normering voor beide fasen, op te stellen door de rijksoverheid, nog niet beschikbaar is.

Wel is bekend dat de normering met name zal zijn afgestemd op ligging van de uitstoot op slechts korte afstand van Natura 2000-gebieden, waarvan in het onderhavige project geen sprake is aangezien het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 10 kilometer afstand ligt.

Bovendien zal met de soort werkzaamheden welke voor de uitvoering van dit project nodig zijn, de impact van verbrandingsmotoren zeer gering zijn.

De verwachting is daarmee dat er met onderhavig project géén drempelwaarden overschreden zullen worden zodat er ook geen belemmering zal ontstaan voor realisatie van dit voornemen.

Echter één en ander zal in kwantitatieve zin slechts berekend kunnen worden wanneer het uitvoeringsbestek beschikbaar is om berekeningen uit te kunnen voeren en wanneer ten behoeve van toetsing eventuele drempelwaarden bekend zijn.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het werkgebied valt in zijn geheel buiten het NNN en vormt evenmin onderdeel van bijzondere weidevogelgebieden. Daarmee is de regelgeving van NNN niet van toepassing.

3.2 Verkenning werkgebied en habitatbevindingen

Algemene terreinkenmerken

Een veldverkenning heeft plaatsgevonden op 15 juli 2019.

Het werkgebied bestaat enerzijds uit geheel verhard terrein met opstallen, opslag en een weilandperceel met recreatief gebruik.

De opstallen bestaan grotendeels uit mobiele, gestapelde containers (foto 1) en deels uit kleine hallen opgetrokken van enkelwandig plaatmateriaal, ook de daken (foto 2). Voorts is er divers opgeslagen materiaal aanwezig (foto 3).

Foto 1, gestapelde containers

Foto 2, opstal van enkelwandig plaatmateriaal

Foto 3, opgeslagen materiaal

Het graslandperceel heeft een sterk grazige begroeiing en is recreatief in gebruik voor hobby-vee, foto 4).

Er zijn binnen het werkgebied géén houtopstanden aanwezig terwijl langs twee grenzen van het werkgebied heel smalle diepgelegen slootjes aanwezig zijn, grotendeels dichtgegroeid met Riet (foto 5 en 6).

De gesteldheid van de bodem wordt bepaald door klei met een lage grondwaterspiegel: de slootjes bevatten in de zomer nauwelijks water.

Foto 4, grazig grasland met hobby-vee (paarden en schapen)

Foto 5, slootje langs noordoost-grens werkgebied

Foto 6, slootje langs zuidwest-grens werkgebied

Habitatbeoordeling met conclusies

Op basis van het bronnenonderzoek (zie § 2.7) is vastgesteld dat er, afhankelijk van de plaatselijke werkzaamheden, nadere habitatbeoordeling nodig was voor:

- controle op habitatcondities voor Alpenwatersalamander;
- vleermuisgebruik in te verwijderen opstallen;
- aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

De veldverkenning leidt tot de volgende conclusies:

Alpenwatersalamander:

Er zijn geheel geen condities aanwezig welke een geschikte habitat met zich meebrengen voor deze soort (zie ook beschrijving § 2.4). Werkzaamheden aan watergangen hebben dus geen consequenties.

Vleermuisgebruik:

Inspectie van de te verwijderen opstallen maakt duidelijk dat deze over geen enkele potentie beschikken voor vleermuisverblijf: deels geheel ontoegankelijk (containers) en deels geheel ongeschikt door systeembouw.

Er zijn géén te verwijderen structuren aanwezig welke wellicht een functie zouden kunnen hebben als vaste vliegroute voor vleermuizen.

Jaarrond beschermde nesten:

Er zijn in het werkgebied géén houtopstanden met jaarrond beschermde nesten, terwijl de opstallen geen potenties hebben voor Huismus, Gierzwaluw of Slechtvalk.

4 SAMENVATTENDE CONCLUSIES

In samenhang tussen literatuuronderzoek en veldverkenning met habitatbeoordeling kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1) **Vigerende regelgeving gebiedsbescherming** (zie § 3.1)

- * Op de planlocatie is géén regelgeving met betrekking tot Natura 2000 van toepassing.
- * Met betrekking tot de stikstofproblematiek zijn de bestuurlijke toetsingscriteria nog niet beschikbaar terwijl ook de kwantitatieve uitvoeringsgegevens (bestek) nog niet beschikbaar zijn voor berekening. Echter de condities ten aanzien van uitvoering en toekomstig gebruik zijn zodanig dat er met betrekking tot stikstof géén belemmeringen worden verwacht ten aanzien van de uitvoering van dit project (zie § 3.1).
- * Het werkgebied vormt géén onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland, evenmin als van 'bijzondere weidevogelgebieden' (zie § 3.1).

2) **Broedvogels**

- * Er zijn géén jaarrond beschermde nesten in het werkgebied aangetroffen.
- * Overige broedende vogels kunnen tijdens het broedseizoen (1 maart tot eind augustus) worden verwacht in bomen en struiken en langs watergangen. Deze mogen tijdens het broeden niet worden verstoord.

3) **Vleermuisgebruik**

Vleermuisgebruik in de vorm van verblijfplaatsen zowel als van vaste vliegroutes, kunnen op basis van inspectie en condities worden uitgesloten (zie blz.21).

4) **Uitsluiting overige ontheffingsplichtige soorten**

Dit kon plaatsvinden naar aanleiding van verspreidingsdata (NDFF 2019).

5) **Zorgplicht niet-ontheffingsplichtige soorten**

Met de werkzaamheden kunnen overal wellicht vrijgestelde kleine zoogdieren of amfibieën worden aangetroffen. Hierop is de wettelijke zorgplicht van toepassing (zie blz.9), evenals op fauna welke niet is beschermd. Deze dieren dienen te worden opgepakt en voorzichtig buiten de gevarenzone weer te worden weggezet.

6) **Ontheffingsplicht**

De voorgenomen werkzaamheden hebben géén consequenties voor zwaarder beschermde flora of fauna. Er is dus geen enkele aanleiding voor de aanvraag van een ontheffing.

7) **Haalbaarheid van het plan**

Er is géén ontheffing voor de uitvoering van het plan vereist evenmin als een vergunning in het kader van de gebiedsbescherming.

Voorts wordt van zowel de uitvoeringsfase als van de gebruiksfase van het voornemen geen significantie toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden verwacht.

Daarmee is het aannemelijk dat er in het kader van de ruimtelijke ordening géén belemmeringen voor de uitvoering in het geding zullen zijn.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis e.a., versie 1.0

Boesveld, A (2011), A. Gmeylig Meyling & R. de Bruyne, De Levende Natuur jg 112 nr. 3: Natuurbeheer, bescherming en biotoopeisen van drie bijzondere Nederlandse slakken.

Bos/ F. (2006), M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting. De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7, Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Broekhuizen/ Sim (2016), Kamiel Spoelstra, Johan B.M. Thissen, Kees J. Canters en Jan C. Buys (redactie): Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Uitgever Naturalis Biodiversity Center en EIS-Nederland, Leiden.

Creemers (2009) Raymond.C.M. en Jeroen J.C.W. van Delft (Ravon)/ redactie: De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS-Nederland, Leiden.

Dijkstra/ Klaas-Douwe B. (2002), Vincent J.Kalkman, Robert Ketelaar, Michiel J.T. van der Weide: De Nederlandse Libellen (Nederlandse Fauna 4). KNNV Uitgeverij.

DR 2009. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen en aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Brief van de Dienst Rege-lingen, ffw2009.corr.046 van 25 augustus 2009, Ministerie van LNV (thans EZ).

Floron 2011. Nieuwe atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron/ KNNV Zeist.

Gmelig Meyling, A.W. & A. Boesveld (2008). Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese habitatrichtlijn. resultaten van het inventarisatiejaar 2007/ Platte schijfhoorn *Anisus vorticulus*. Stichting Anemoon, Bennebroek, 30 juni 2008.

Limpens/ H.J.G.A. (1997), K. Mostert en W. Bongers: Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van EZ (2016). Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen, versie 1.3 december 2016.

NDFF (2019). Quickscanhulp, registratie in samenwerking tussen Het Natuurloket, Gegevensautoriteit Natuur en Regelink, 2019.

NDFF (2015). Online verspreidingsatlas amfibieën, i.s.m. onder meer RAVON, 20 november 2015, <http://verspreidingsatlas.nl>.

PDN/2010-104 (Programmadirectie Natura 2000): Aanwijzing Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.

REG 1979, Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake het behoud van de vogelstand (Vogelrichtlijn, EEG 79/409, laatstelijk gewijzigd in 2006).

REG 1992/1997, Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke Habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn, EEG 92/43, laatstelijk gewijzigd in 1997).

Sovon 2018. Vogelatlas van Nederland, redactie Fred Hustings & Kees Koffijberg. Kosmos uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

GEBRUIKTE TERMEN EN AFKORTINGEN

aangewezen soorten Natura 2000

soorten planten en/of dieren welke in een ministerieel besluit ten aanzien van een Natura 2000-gebied zijn aangewezen als specifiek met betrekking tot dat gebied te beschermen;

andere soorten (Wnb)

eveneens beschermde soorten, niet behorend tot de soorten van Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn (Bijlage bij de Wet Natuurbescherming);

externe werking Natura 2000

de geboden m.b.t. Natura 2000 zijn ook van kracht voor aangewezen fauna-soorten buiten een als zodanig aangewezen gebied wanneer zij daar ook significant gebruik maken voor functies zoals foerage, dagverblijf of hoogwatervlucht-plaatsen (bijv. vogels) of voor overwintering (bijv. vleermuizen);

Ffw flora- en faunawet, voormalige natuurwetgeving (is vervangen door de Wnb);

fauna

dierlijke organismen waaronder zoogdieren, vissen, vogels, amfibieën, reptielen, insecten en andere ongewervelden;

flora plantaardige organismen zoals houtgewassen, kruidachtige gewassen, grassen en waterplanten;

habitat

typische woonomgeving van een bepaalde soort;

Habitatrichtlijn, HR-soorten

soorten planten of dieren welke zijn opgenomen in de verschillende Bijlagen van de Europese habitatrichtlijn:

Bijlage IV: dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd;

kraamverblijf (vleermuizen)

een vaste holte of spleet (in boom of gebouw) waar vleermuizen worden geboren en gekraamd totdat ze vliegvlug zijn;

NDF

Nationale Databank Flora en Fauna;

NNN Natuurnetwerk Nederland;

Omgevingsdienst

regionale uitvoeringsdienst in opdracht van gemeenten en provincies, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van natuur en milieu;

ongewervelde soorten

diersoorten zónder dan wel met een uitwendig skelet, zoals weekdieren, kevers, mieren en insecten;

onthefing (Wnb)

een in het kader van de soortbescherming aangegeven toestemming tot onder meer het verstoren of (per ongeluk, onvermijdelijk,) doden van beschermde dieren en/of vernietigen van beschermde planten en hun groeiplaats welke bescherming in de betreffende wet wordt geregeld;

PAS Programmatische Aanpak Stikstof;

populatie

groep individuen van één soort die, levende in een bepaald gebied, een voortplantingseenheid vormen;

RAVON

Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland;

soortgroep

groep organismen van dezelfde klasse of ondersoort: vaatplanten, mossen, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, insecten (ondersoorten: vlinders, libellen enz.);

‘ter zake kundige’ (Ffw/ Wnb)

een persoon die:

- * op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt ecologie, en/of
- * als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, en/of
- * zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortbescherming en is aangesloten bij de daarvoor bestaande organisaties/ PGO's zoals RAVON, VZZ, SOVON, FLORON enz. (bron: Ministerie van LNV/ EZ);

vaste verblijfplaatsen (Ffw/ Wnb)

zomer-, winter- of paarverblijfplaatsen, vaste migratie- en vliegroutes en cruciale foerageerplekken van vleermuizen; vaste voortplantingslocaties van amfibieën; vaste verblijfplaatsen van Kleine modderkruiper, e.d.; schuil- en broedplaatsen van vogels welke jaarlijks opnieuw als zodanig worden gebruikt;

verspreidingsgegevens/ -onderzoek

met steekproefonderzoek vastgestelde gebieden waar een bepaalde soort verwacht kan worden;

Vogelrichtlijn, VR-soorten

vogelsoorten die zijn opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn; volgens het Europese recht wijzen de lidstaten beschermingszones aan om voor alle aangewezen soorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te beschermen om populaties van deze soorten in stand te kunnen houden;

vrijstelling, provinciale (Wnb)

een in het kader van Wnb geregelde provinciale toestemming tot onder meer het verstoren of (per ongeluk, onvermijdelijk,) doden van beschermde dieren en/of vernietigen van beschermde planten en hun groeiplaats, geregeld voor categorieën zoals aangegeven in de Bijlage bij Wnb Onderdelen A & B;

wettelijk belang (Wnb)

in de natuurwetgeving zijn een aantal verschillende belangen opgenomen op basis waarvan het beschermingsregime met betrekking tot soorten van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn, mede wordt genuanceerd;

Wnb Wet Natuurbescherming welke vanaf 1 januari 2017 de beschermingskaders met juridische verboden, verplichtingen, voorwaarden en toestemmingen biedt voor (het omgaan met) flora en fauna;

zorgplicht

de in de wet vastgelegde plicht (art. 2) dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Overigens geldt de zorgplicht ook voor planten (LNV 2005);
